



■ ЛИЦАТА НА FIBANK ■



Мариана Михайлова

Касиер в офис Св. Мина, Пловдив

Мариана Михайлова е Касиер в офис Св. Мина, в град Пловдив. Завършила е "Маркетинг, реклама и бизнес комуникации" в НБУ. Има предишен професионален опит като продавач-консултант и счетоводител. Нейн любим цитат е: "Изкуството на щастието се крие в способността да намирате щастието в простите неща.", което, както споделя, научава от малката си дъщеря.

Любимата ѝ книга към момента е последната, която наскоро е прочела: "Сол при солта" на Рута Сепетис. Филмите, които харесва, са от поредицата на Марвел.

Обича различни стилове музика, но в момента е на вълната на двете ѝ дъщери, които харесват съвременни български поп и рап изпълнители. Описва себе си като интуитивна, често изразяваща мнението си директно, търпелива, нерешителна, трудно доверлива.

- Разкажи ни повече за професионалния ти път.

- Професионалния си път започнах през 2000 г. в семейния ни бизнес, първо като продавач-консултант, а после като счетоводител. От 2009 г. съм в семейството (както аз го наричам) на Fibank. **На стр. 2**

■ ПОД ЗНАКА НА FIBANK ■

Швейцарско злато от Fibank за българските световни шампионки

■ **Всички 73 български световни шампионки по художествена гимнастика получиха специален златен медал по време на Световното първенство в София**



По време на Световното първенство по художествена гимнастика, което се проведе в „Арена Армеец“ между 10 и 16 септември, специално внимание получиха всички 68 български све-

товни шампионки и техните треньори.

Името „Златните момичета“ не е случайно, България има 73 шампионки, 73 жени, които са се качвали на най-високото стъпало в този спорт

и в тяхна чест се е развявало българското знаме пред света. Всички те получиха специално изработени в Швейцария медали. Медалите се изработват благодарение на Fibank. **На стр. 3**

■ ИНВЕСТИЦИИ ■

Представяне на договорен фонд ESPA BOND EURO CORPORATE

В началото на лятото Fibank (Първа инвестиционна банка) и австрийското дружество Erste Asset Management обявиха, че са сключили споразумение за стратегическо партньорство в предлагането на нови за българския пазар договорни фондове. Erste Asset Management е международна компания за управление на активи с лидерски позиции в региона на Централна и Източ-



ПЕТКО ВЪЛКОВ,

Директор "Частно банкиране"

<http://privatelifibank.bg/>

на Европа. Дружеството е част от австрийската финансова група Erste Group Bank AG, специализиращо в управлението на взаимни фондове, алтернативни

фондове, частни фондове и други.

Като партньор на Erste Asset Management, Fibank ще предлага на своите клиенти възможности за инвестиции във фондовете, управлявани от австрийската финансова институция. В серия публикации ще разкажем малко повече за всеки от фондовете, които ще бъдат предлагани от Fibank. Ще започнем с ESPA Bond Euro Corporate. **На стр. 6**

■ ЛИЦАТА
НА FIBANK ■

Мариана Михайлова

Касиер в офис Св. Мина,
Пловдив

ОТ СТР. 1

- Какви са предизвикателствата в твоето ежедневие?

- За мен е предизвикателство да се научиш да оцеляваш, да постигаш успех в различни области, да създадеш семейство.

- Победител си в категорията „Изграждане на партньорство с клиентите на банката“ в програмата „Заедно можем повече“. Как се създава едно успешно и дълготрайно партньорство?

- В наши дни за изграждане на успешно и дълготрайно партньорство никога не е било по-ключово да се общува ефективно и пълноценно с клиентите. Доволният клиент е склонен да остане по-дълго лоялен, да ползва повече услуги и да препоръчва продуктите и услугите на свои приятели и познати.

- Каква според теб е банката на бъдещето?

- С всяко едно от нашите технологични нововъведения ние се стремим към модернизирани и налагане на рационално решение за нашите клиенти. Мотивацията за въвеждането и реализирането на нови продукти в технологията е породена от убеждението, че можем да бъдем полезни във всеки един момент.

- Кои са личните и професионални качества, които са нужни, за да бъде един banker успешен в бързо-развиваща се и динамична банкова институция като Fibank?

- Аз съм удовлетворена, когато знам, че съм свърши-



ла добре работата си и съм допринесла за реализирането на поставената задача с оптимално качество, така че клиентът да е също доволен. Аз залагам на спокойствието, с което действам, и бързината, с която реагирам.

- Коя е книгата, която четеш в момента?

- Книгата, която чета в момента, се казва "Напълно побъркан" на Жил Лъгардиние.

- Как прекарваш свободното си време?

- Свободно ми време е времето, посветено на семейството. Обичаме да ходим на кино, да пътуваме.

ПОД ЗНАКА НА FIBANK

Горещите летни вечери в Банско за поредна година бяха озвучени от ритмите на джаз, блус и соул музиката. Поводът бе 21-ото издание на Международния джаз фестивал, на който Fibank беше основен спонсор. Събитието привлече над 60 000 любители на жанра, които в рамките на една седмица можеха да се наслаждат безплатно на любимата си музика благодарение на финансовата подкрепа на Първа инвестиционна банка.

Fibank организира традиционна VIP джаз вечер на 10 август 2018 г., на която присъстваха над 180 клиенти, партньори и приятели на банката. Сред гостите в изисканата обстановка на „Ла Веранда“ бяха Васил Петров, Ути Бъчваров, Орлин Павлов и много други. Специалните гости – царете на фламенко от Gipsy Kings, почти 2 часа забавляваха присъстващите с вечните си хитове. От сцената звучаха познатите

СТИЛЕН ДЖАЗ И МНОГО ЕМОЦИИ В БАНСКО С FIBANK



и обичани от всички песни като „Djobi, Djoba“, „Vamboleo“, „Volare“, „Baila Me“.

След коктейла за гостите на вечерята беше осигурен транспорт до площада в Банско, където се изяха Лиса

Симон и Мат Бианко. Дъщерята на джаз легендата Нина Симон и британската джаз-поп сензация Мат Бианко впечатлиха с авангардни и темпераментни парчета, а купонът продължи до късно. След полунощ партито се пренесе в пиано бар Sing Sing „Кемпински“ под звуците на виртуозните музиканти

от The David Dower Trio.

Международният джаз фестивал в Банско се провежда без прекъсване от 1998 г., като Fibank е партньор за 16-и път. През годините фестивалът се утвърди като най-машабното лятно музикално събитие в България и едно от най-значимите такива на Балканите.

ШВЕЙЦАРСКО ЗЛАТО ОТ FIBANK ЗА БЪЛГАРСКИТЕ СВЕТОВНИ ШАМПИОНКИ

Всички 73 български световни шампионки по художествена гимнастика получиха специален златен медал по време на Световното първенство в София

ОТ СТР. 1

„Създаването и контрола на качеството на медала за Световното първенство по художествена гимнастика в София е своеобразна корона, изработена от експертите по благородни метали и нумизматика във Fibank за златните нимомичета. Графичният проект,

предоставен ни от БФХГ, се превърна в уникален медал от 2 тройници сребро с най-висока проба 999/1000 и селективно позлатяване, произведен с изключителна прецизност в швейцарската рафинерия ПАМП. Тя е една от петте членки на Лондонската метална борса (LBMA) – референт за качество и технически монито-

ринг, а Fibank е неин партньор вече над 15 години и официален представител за България и Балканите. Отделни елементи от изображенията върху медала са третираны с модерни технологии с цел постигане на 3D ефект. Проектът беше изключително вълнуващ, както за нас, така и за швейцарските ни партньори, които имат дъл-

гогодишен опит в създаването на медали и плакети по специални поводи“, по думите на д-р Валентина Григорова-Генчева, директор на дирекция „Злато и нумизматика“ във Fibank.

Световното първенство по художествена гимнастика в София се проведе от 10 до 16 септември 2018 година в зала „Арена Армеец“.

■ ИНТЕРВЮ ■

Какво е полезно да знаем, когато кандидатстваме за потребителски или жилищен кредит?

■ **Съвети от Ваня Маровска, „Специалист кредити на физически лица“ във Fibank**

- Ваня, често хората, които кандидатстват за кредит, идвайки в офиса имат много въпроси. Кои са първите неща, за които те питат клиентите?

- Основното нещо, от което се интересуват клиентите, консултирайки се за кредит, било то: потребителски, ипотечен, овърдрафт или кредитна карта, е цената на продукта, включваща лихвен процент и съпътстващи такси и застраховки. Друг въпрос, който задават, е относно срока на вземане на решение от страна на Банката за отпускане на искания от тях кредит.

- Какви са най-честите притеснения на клиентите, когато подават искане за кредит?

- Това, което ми прави впечатление, е че все по често консултирам клиенти, които са напълно уверени в себе си като кредитополучатели и съответно добре запознати с условията за кредитиране. Като притеснение от тяхна страна, забелязвам че има по отношение на лихвения процент, след изтичане на фиксирания период, а именно при евентуална промяна до какви нива би достигнал.

- Когато става въпрос за жилищен кредит, има ли детайли, за които хората трябва да внимават при избора на имот? Какви са твоите съвети? За какво купувачът трябва да следи, когато се спира на даден имот с желание да го закупи?

- Според мен първото, което трябва да направят, е да изберат кредитираща институция. Клиентът трябва да се информира добре и да не прави избор само на база на лихвения процент, реклама или препоръка. Годишният лихвен процент, фиксираната лихва на кредита и добрата комбинация от допълнителни продукти



и защита са важни параметри, които не трябва да бъдат пренебрегвани. По отношение на самия имот е препоръчително купувачът

да се осведоми предварително, дали обявената цена е реална, какво е общото състояние на сградата, както и да прояви изключително

Ваня Маровска е „Специалист кредити на физически лица“ във Fibank. Има магистърска степен по „Мениджмънт на бизнес организациите“ от С.А. „Д.А.Ценов“ гр. Свищов. Започва своя професионален път в банковата сфера през 2008 г. в Райфайзенбанк България, като в началото заема длъжността „Фронт-офис работа с клиенти“, след което „Специалист потребителски и ипотечни кредит“. Към екипа на Първа инвестиционна банка се присъединява през 2014 г. като „Специалист кредити на физически лица“.

Любима нейна мисъл е „Пораженецът никога не печели. Победителят никога не приема поражението.“ – из „Мисли и забогатявай“ на Наполеон Хил.

внимание при подписване на предварителен договор за покупко-продажба.

- Разкажи ни някоя интересна история от твоята практика, която въпреки възникнали препятствия е завършила с покупко-продажба успешно?

- Всеки един случай е интересен сам по себе си, особено когато става въпрос за финансиране на недвижим имот, затова ми е трудно да конкретизирам само един. Стремехът ми винаги е бил купувачът да бъде минимално ангажиран при създаване на евентуални трудности и в крайна сметка най-важно за мен е удовлетвореността на



клиента в края на сделката.

- Чести ли са случаите, когато един имот се оказва, че не може да бъде продаден и сделката не може да бъде осъществена?

- Не бих казала, че се случва често. Аз лично не съм имала такъв случай до момента.

- Какви са твоите съвети към купувачите? Кандидатстването за жилищен кредит е процес, който отнема време и зависи от активността и на продавача. Може би едно от най-важните неща е купувачът да се зареди с търпение и да се информира свое-

временно за процеса на кандидатстване?

- Точно така, много важен момент преди стартирането на процедура по кандидатстване за кредит за покупка на недвижим имот е клиентът да бъде осведомен за пътя, през който трябва да премине от подаване на документите до финализиране на сделката. Факт е, че времето е ценно за всички ни, но въпреки това съветвам бъдещите купувачи за проява на търпение, просто защото това е важна стъпка в живота и всеки един детайл и подробност трябва да бъдат изяснени своевременно.

- За какво най-често клиентите имат нужда от потребителски кредит – за ремонт, за мечтана почивка, за закупуване на нещо...?

- Това, което ми прави впечатление, е увеличаваща се тенденция към ползване на потребителски кредити с цел: ремонт, закупуване на автомобил, лечение и все по-рядко се нуждаят от финансиране за почивка или екскурзия.

- Пенсионерите все по-често имат желание да кандидатстват за потребителски кредит и се притесняват, че възрастта им е проблем и се отчита

негативно при евентуално кандидатстване. Ще ни разкажеш ли какви са възможностите за кандидатстване за един пенсионер?

- Неизбежно е поставяне на долна и горна възрастова граница при кредитиране, съответно погасяването на потребителските кредит е до навършване на 65 години, а при обезпечените с ипотека до навършване на 70 г. В този ред на мисли смятам, че Първа инвестиционна банка АД е помислила и за пенсионерите и техните нужди. Като основно изискване е превод на пенсията по сметка в банката.

- В наши дни едно от основните преимущества е, че информацията е лесно достъпна. Ако аз съм клиент, който няма опит в кандидатстването за кредит, какво ще ме посъветваш? Как мога да се информирам бързо и лесно, за да дойда при теб по-подготвена и да оптимизираме времето за кандидатстване?

- В съвременното общество и достъпа на потребителите до интернет е много по-лесно информирането относно условия и начини за кандидатстване за кредит. В сайта на банката горепосочените са описани подробно. Създаден е портал за онлайн кандидатстване за потребителски кредити и кредитни карти, където клиент може да направи заявка и да посети офис на Банката само за подписване на договора. По отношение на обезпечените с ипотека кредити препоръчвам директен разговор със Специалист финансови продукти, който да обясни подробно процедурата и съответно да отговори на въпросите от страна на клиента.

■ ИНВЕСТИЦИИ ■

Представяне на договорен фонд ESPA BOND EURO CORPORATE

**ПЕТКО
ВЪЛКОВ,**Директор
„Частно
банкиране“<http://privatefibank.bg/>

Фондът е създаден през 2001 г., като общият обем на активите надхвърля 600 млн. евро. Степента на риск на фонда е определена от неговите правила и инвестиционни цели. Фондът инвестира основно в корпоративни облигации на компании от Европа, които имат висок инвестиционен кредитен рейтинг и са деноминирани в евро.

Пазарът на корпоративни еврооблигации отбелязва съществено развитие през последните 10 години, като общият обем на издадени подобни емисии надхвърля 2 трлн. евро. Също така, съгласно данни на Erste Asset Management, от началото на световната финансова криза корпоративните облигации в Европа са едни от най-добре представящите се активи, отстъпващи единствено на инвестиционното злато и държавните ценни книжа на държави от Европа. В същото време данните за неплатежоспособност на компаниите с инвестиционен кредитен рейтинг в Европа показват нива близо до 0%. Това е тенденция, която не се е влошила през последните години.

Данните за структурата на фонда показват, че към месец май 2018 г., близо 60% от активите са инвестирани в корпоративни облигации с инвестиционен кредитен рейтинг BBB, 30% от активите в облигации с кредитен рейтинг A и около 6% в облигации с кредитен рейтинг

поне AA. Също така, портфейлът на фонда е силно диверсифициран, като това се дължи на обстоятелството, че е инвестирал в над 200 емисии ценни книжа.

Колкото е по-висок кредитният рейтинг на една корпоративна облигация, толкова е по-високо кредитното качество на издадения инструмент, но и следователно толкова е по-ниска и доходността, която може да се извлече от инвестирането в подобна ценна книга.

Чрез инвестиране във финансови инструменти, които се характеризират с по-нисък рисков профил, фондът се стреми да реализира текуща доходност от инвестициите без да спекулира толкова в изменението на цените им. Другата основна цел на фонда е запазване на стойността на първоначалната инвестиция, доколкото пазарните условия позволяват това.

В рисковата класификация на договорните фондове ESPA Bond Euro Corporate не е най-ниско рисковият. По-нискорискови фондове са тези, които инвестират в инструменти на паричен пазар или в държавни ценни книжа с висок кредитен рейтинг. Подобни фондове не се предлагат към момента от Erste Asset Management в България.

Таксата за управление на

фонда е в размер на 0,6% от средногодишната стойност на активите.

■ Доходност

Годишната доходност на фонда за периода 2013 – 2017 г. варира между -0,64% (за 2015 г.) до +8,11% (за 2014 г.). Редно е да се спомене отново, че историческите резултати на фонда не могат да служат като гаранция за бъдещите резултати. Очакваната доходност на фонда е свързана и с бъдещото движение на лихвените проценти в Европа.

■ Рискове

Доходността на фонда е тясно свързана и с рисковете, които той поема. Предвид обстоятелството, че фондът инвестира единствено в корпоративни облигации (инструменти с фиксирана доходност), то рисковете, свързани с тези инвестиции са основно два типа:

■ лихвен риск – в условията на понижаващи се лихви фондът е печелил от повишаването на цените на инструментите, в които е инвестирал, но за сметка на понижаващи се купонови плащания.

■ кредитен риск – този риск е свързан с невъзможността на една

компания да изплати обратно издадената корпоративна облигация на падежа на емисията.

■ За кого е предназначен фондът?

Той е подходящ за инвеститори, които не са склонни да поемат високи рискове, а търсят допълнителна доходност в условия на нисък до умерен риск. Фондът не разпределя дивиденди, като доходността се реализира чрез нарастване на стойността на издадените дялове във времето. Препоръчителният инвестиционен хоризонт е минимум шест години. Това не е задължителен период и направената инвестиция може да бъде откупена незабавно по всяко време след нейното придобиване. Големият размер на активите на фонда и широката диверсификация са гарант за високата ликвидност на инвеститорите.

**Предупреждение към инвеститори: Инвеститорите в дялове на взаимни фондове следва да имат предвид, че стойността на дяловете и доходът от тях могат да се понижат. Печалбите не са гарантирани и инвеститорите поемат риск да не възстановят инвестициите си в пълния им размер. Инвестициите във взаимни фондове не са гарантирани от гаранционен фонд, създаден от държавата или друг вид гаранция. Предишните резултати на фондовете не са свързани с бъдещите им резултати. Инвеститорите следва да се запознаят с проспектите на фондовете преди предприемането на каквито и да е било инвестиции в тях.*

■ ПЪТУВАНЕ
С FIBANK ■



**ЗЛАТКО
СТОЯНОВ**

Мениджър
„Корпоративни
комуникации“

Краят на лятото е подходящо време за важни финансови решения. В периода до 31.12.2018 г. клиентите ни могат да се възползват от „Промоционална кредитна карта 25 години Fibank“, която е изгоден и полезен инструмент за пътуване, пазаруване или резервация на самолетни билети. Картата е без такса за поддръжка за първите 25 месеца и с 25% по-ниска лихва за първите 25 отчетни периода от издаването ѝ. Идеите как да използвате своята карта от Fibank оставяме на вас, като в този брой ще ви разкажем за една такава интересна възможност – посоката е Гърция, Йонийско море.

Третият по големина остров от групата на Йонийските острови и може би най-впечатляващият е Закинтос. Именуван е на сина на легендарен аркадийски вожд и за него споменава още Омир, който посочва, че е залесен с гори. През вековете Закинтос е бил част от Гърция, Македония, Франция, Русия и автономна държава в рамките на Османската империя. Днес островът е една от най-популярните гръцки туристически дестинации.

Вариантите за достигане до Закинтос са с автомобил или автобус до Киелини и оттам с ферибот до столицата Занте или със самолет до международното летище „Дионисос Соломос“. Крайбрежната ивица е с дължина от 123 км., като сред основните забележителности на острова са площадът „Св. Марк“ с католическата катедрала, Византийският музей и Градската библиотека. Морето е с



До гръцките острови с карта от Fibank



удивителен смарагдов цвят, а географското положение дава възможност за посещение и на други острови в Йонийско море.

При голямо земетресение през 1953 г. над 90% от сградите в Закинтос са разрушени и градът губи много от своята венецианска архитектура. Хълмистата вътрешност на острова може да бъде разглеждана с кола, а основната атракция са красивите плажове. За любителите на пясъчните такива най-доброто попадение е плажът Vanapa Beach, предлагащ

широка ивица и възхитителни гледки. Не е за изпускане и Лаганас, разположен на десетина километра от столицата и известен още като „Островът на костенурките“. Всяка година хиляди костенурки от вида карета пристигат, за да снесат яйцата си на този плаж. Тъй като са от застрашен вид, на много места могат да бъдат забелязани защитени участъци за спокойното им гнездене.

Друга заслужаваща внимание забележителност е Заливът на корабкрушенците Навагио, достъпен само по море.

Останките на кораба все още стоят на малкия плаж, ограден от високи 200 м. отвесни скални стени, върху които е изградена малка площадка. На практика това е единственото място, откъдето има възможност да се види локацията на корабкрушението откъм сушата. Историята разказва, че през 1980 г. бурното море е предизвикало авария в машинното отделение и пълният с контрабандни цигари кораб се е оказал неуправляем. Екипажът му обаче е бил спасен. И до днес това е един от най-посещаваните обекти в Закинтос.

На западния бряг на острова се намират известните Сини пещери. Те привличат хиляди туристи, които могат да се гмуркат в тях, като вътрешността им е също интересна атракция. До Лаганас пък е разположен малкият частен остров Камео, свързан със сушата чрез дървен мост. Камео е мястото за сватба или друга приятна церемония, а през нощта за отпускарски коктейл на страхотния Beach bar на брега на морето.



Дирекция „Корпоративни комуникации“

ИВАЙЛО АЛЕКСАНДРОВ -
Директор „Корпоративни комуникации“

Десислава БОГДАНОВА -
Отговорен редактор
Христо ХРИСТОВ - Мениджър
„Корпоративни комуникации“

Златко СТОЯНОВ - Мениджър
„Корпоративни комуникации“
Данира ДОСПЕВСКА - Специалист
„Корпоративни комуникации“



печат: ROPRINT

■ ЛЮБОПИТНО ■

Българските технологични монети



**Д-Р ВАЛЕНТИНА
ГРИГОРОВА-ГЕНЧЕВА**

Директор на Дирекция „Злато и нумизматика“
e-mail: vgrigorova@fibank.bg



**АНТОН
ОРУШ**

Гост-автор
www.sandacite.bg - Българският портал за стара техника

(ВТОРА ЧАСТ)

Българските възпоменателни монети, емитирани от БНБ, в по-голямата си част представят исторически и религиозни теми. Има и немалко емисии, свързани с културни и природни забележителности, с годишнини на известни

личности и спортни и културни събития. Но само 10 от над 250 емисии монети, отсечени от 1965 г. до днес, са на технологична тема. Монетите от последните години са в ограничени тиражи от 3000 екз., докато тиражите от времето на НРБ са огромни – между 10 000 и 300 000

екз. Тиражът зависи от системата за разпространение на монетите – през социализма тя е централизирана, държавна и широкомащабна, а днес е основно в частни ръце; ограничава я и силно намаляващият брой на колекционерите у нас.

■ Монета „Ветроход Калиакра“, 1996 г. 1000 лв., сребро 925/1000

Монетата изобразява кораба „Калиакра“ с разветви платна. Вдясно има надпис „КАЛИАКРА“. Интересно е, че върху лицевата страна числото на номинала „1000“, годината на емисията „1996“ и думите са рамкирани от венец от рози. Това е реминисценция за българските монети от 1881 г. до 1943, където розовият венец е във всички емисии като символ на страната ни, но присъства само в 1 емисия на НРБ – сребърната монета от 1984 „Десетилетие на ООН за жените“. Розите възкръсват върху БГ монетите през 1992 г., но само след 20 възпоменателни емисии са заменени от други символи.

Корабът „Калиакра“ е учебна баркентина (вид модерен двупалубен ветроход). Построен е през 1981 г. в в Гданската корабостроителница (Полша) по поръчка на „Български



морски флот“ и на 13 май 1982 е наречен „Калиакра“.

Корабът е дълъг 52 м и широк 8 м. Има дизелов двигател 310 к.с. Корпусът е от дебели 6 – 8 мм стоманени листове, а токът идва от два 35 kW генератора. Котвите са 2 бр. по 400 кг. „Калиакра“ може да плава до 30 дни без презареждане, защото поема запаси 36,9 т вода, 9 т провизии и 27,7 т гориво. Екипажът е 21 моряци и 30 практиканти.

След 1989 „Калиакра“ участва в международни регати, филмови снимки и паради.

■ Монета „100 г. Български държавни железници“, 1988 г. 20 лв., сребро 500/1000

Върху монетата има парен и електрически локомотив, обрнати надясно. Композицията е рамкирана от 2 хоризонтални линии (отгоре контактна мрежа, отдолу релса) и кръгъл бордюр. Под изображението е емблемата на БДЖ. Околовръст има надпис „100 ГОДИНИ БЪЛГАРСКИ ДЪРЖАВНИ ЖЕЛЕЗНИЦИ“, а около „100 ГОДИНИ“ има 2 петолъчни звезди.

През 1885 г. Нар. събрание на Княжество България одържавява жп линиите със Закон за железните пътища („никакви частни дружества нямат право да построяват за своя сметка железнични линии в Княжеството или да експлоатират такива за своя сметка“). През 1888 г. е открита Цариброд – София – Вакарел, проектирана и построена от Българското строително



дружество „Иван Грозев и сие“, а правителството на Стамболов завзема и започва да експлоатира линията Белово – Вакарел, чиято употреба се бави (защото Турция не изплаща строителството и на друг предприемач, но възложено от нея). На 1.VIII.1888 г. за международни превози е открита цялата линия Цариброд – София – Белово. Тогава държавата откупува и Русе – Варна за 52 млн. 807 хил. лв и на 10.VIII започва употребата ѝ. Затова 1888 е рождена година на БДЖ.

■ Монета „Астрономическа обсерватория – връх Рожан“, 1995 г. 1000 лв., сребро 925/1000

Това е първата от „технологичните“ монети от сребро с по-висока проба – 925/1000 – и е една от малкото наши възпоменателни с маркирана валутата на Европейската общност „ЕКУ“.

Изобразена е сградата на НАО на в. Рожан на фона на иглолистни дървета и съзвездия. Над нея има 12 петолъчни звезди в кръг. Отдолу, хоризонтално, е числото на номинала „1000“ и надпис „ЛЕВА“.

Редовните астрономически наблюдения в България започват през 1897 г. с обсерватория към СУ в Борисовата градина. Проф. Никола Бонев предлага национална обсерватория през 1941 г., но строежът започва чак през 1974.

Частите за огромния двуметров телескоп пристигат в големи колети. Отделни възли тежат над 20 т и са вдигани от 25-тонен кулокран, а някои изискват ювелирна точност на напасване! Куполът тежи 200



т, телескопът 80 т, диаметърът на огледалото му е 2 м и е произведено от „Карл-Цайс“ – Йена. 60-т. подвижна част се движи плавно и прецизно от маслена „възглавница“, тънка десетки микроми.

НАО – Рожан към БАН (надм. вис. 1759 м) е класическа, универсална, с допълващи се инструменти, оборудвана за научни срещи, стажове и школи. Открита е на 13.III.1981 г. и е най-голямата в Югоизточна Европа. Наблюдават се небесни тела в Слънчевата система, но и извън галактиката ни – астероиди, комети, звезди и звездни купове, др. галактики, квазари... Има атрактивен Посетителски център и годишно се посещава от ~10 000 д.

■ Монета „25 г. кремиковски метал“, 1988 г. 5 лв., CuNi (медно-никелова сплав)

Монетата изобразява бюст на работник металург. Околовръст надписи „25 ГОДИНИ“ и „КРЕМИКОВСКИ МЕТАЛ“. Това е една от малкото български възпоменателни монети от неблагороден метал, но за сметка на това е в огромен тираж – 200 000



екз. Предполагаме, че е била връчена на всички слушители в комбината по повод юбилея му.